

BEGRIPPENLIJST

Noot: het paragraafnummer geeft deel, hoofdstuk en paragraaf aan; 1.11.2 betekent dus deel 1, hoofdstuk 11, paragraaf 2.

<u>Begrip</u>	<u>Omschrijving</u>	<u>Index (paragraaf)</u>
AA	Accountant-administratieconsulent	1.9.5
Aandeel	Eigendomsbewijs in een NV of BV	1.2.5, 1.11.2, 3.2.3
Aandeel van derden	Correctiepost aan de passivazijde van een geconsolideerde balans, ontstaan bij het consolideren van een minder dan 100% deelneming	1.16.6
Aandelenkapitaal	Het door eigenaren ingebrachte vermogen	1.2.5, 3.2.3
ABC	Zie: activity based costing	
Absorption costing	Zie: integrale kostprijscalculatie	2.4.5
Accountantsverklaring	Verklaring over het getrouwe beeld van een jaarrekening, afgegeven door een onafhankelijke deskundige	1.9.5
Accounting	Financiële informatie	2.1
Accountingprincipes	Algemeen aanvaarde uitgangspunten bij de opstelling van een jaarrekening	1.9.7
Acid test ratio	Zie: quick ratio	
Activa	De bezittingen van een organisatie	1.2.1, 1.6.4
Activity based costing	Methode ter allocatie van indirecte kosten aan kostendragers	2.4.5
Administratieve organisatie	Het totaal van preventieve maatregelen om geld, goederen en gegevens te beschermen	3.12.5
Afrekenen op resultaatverantwoordelijkheid	De confrontatie tussen behaalde resultaten en vooraf afgesproken resultaten	2.7.4, 2.8.2
Afschrijving	De in geld uitgedrukte waardedaling van vaste activa	1.3.4, 1.10.3

Agency-theorie	De theorie die zich bezighoudt met het gedrag van agent en principaal	2.2.7
Agent	Lasthebber, aangesteld door principaal	2.2.7
Agio	Een premie boven de nominale waarde bij de emissie van aandelen Ook: Verschil tussen contante koers en termijnkoers bij valuta	1.11.2, 3.2.3 3.7.5
All in lease	Operationele lease waarbij beheer, onderhoud en service voor rekening van de lessor komen	2.3.7
Alternatieve kosten	Zie: opportunity costs	
Amortisatie	Afschrijven op goodwill	3.10.2
AO	Zie: administratieve organisatie	
At the money-optie	Wisselkoers = uitoefenprijs (bij valutaoptie)	3.7.6
Badwill	Zie: negatieve goodwill	
Balanced scorecard	Methode om financiële en niet-financiële prestatie-indicatoren in kaart te brengen	2.7.3, 3.9.1, 3.9.3 3.9.4, 3.9.5, 3.9.6
Balans	Een momentopname van bezit, schuld en eigen vermogen	1.2.1, 1.2.3, 1.6.4
Basisswap	Instrument ter dekking van renterisico	3.6.4
BBSC	Business Balanced Scorecard; zie: balanced scorecard	
Bedrijfseconomisch jaarverslag	Zie: jaarverslag	
Bedrijfsresultaat	Het verschil tussen netto-omzet en operationele kosten	1.3.5
Beginbalans	Balans opgemaakt aan het begin van een boekjaar	1.2.2
Begroting	De financiële vertaling van een plan	2.5.3, 3.5.1
Beheersen	Waarmaken in een organisatie wat met het nemen van beslissingen is beoogd	2.2.4

Beliefs systems	Systemen die een expliciete set van kernwaarden van de organisatie tot uitdrukking brengen	2.2.2
Beslisrechten	De vaststelling welke manager bevoegd is tot het nemen van welke beslissing	2.2.3, 2.4.2, 2.5.4
Besloten Vennootschap	Ondernemingen met rechtspersoonlijkheid; de eigenaren zijn aandeelhouder; deze aandelen zijn niet vrij verhandelbaar	1.7.2
Besluitvorming	Keuzes maken uit alternatieve mogelijkheden	2.2.3
Besturen (van een organisatie)	Strategie bepalen, beslissen, beheersen en verantwoorden	2.2.1
Beurswaarde	Waarde op een effectenbeurs	3.2.3
Beyond budgeting	Werken zonder strikte vorm van budgettering	2.5.6
BLI	Zie: bottom line impact	
Boekwaarde	Beginwaarde minus afschrijving	1.10.3
Boundary systems	Systemen die grenzen stellen aan het handelen van managers	2.2.2
Bounded rationality	De menselijke rationaliteit wordt begrensd door wat managers waarnemen van de werkelijkheid	2.2.7
Bottom line impact	Het financiële effect dat een operationele beslissing heeft op de nettokasstroom	2.4.3, 2.8.2
Break even point	De productieomvang waarbij de totale verkoop opbrengst precies gelijk is aan de totale kosten	2.4.3
Brutomarge	Het bedrijfsresultaat als percentage van de omzet	1.15.6
Budget	Taakstellende begroting	2.5.3, 2.8.2
Budget constrained evaluation	Evaluatiemethode bij budgettering	2.5.7
Business balanced scorecard	Zie: balanced scorecard	
Business case	Weergave van alle beslissingsrelevante aspecten in geval van een investeringsanalyse	2.3.5, 3.5.2

BV	Zie: besloten vennootschap	
BW 2:9	Burgerlijk Wetboek deel 2, titel 9, regelt inhoud en publicatie van het jaarverslag	1.8.2
Bijzondere zeggenschapsrechten	Onderdeel van de ‘overige gegevens’ in een jaarverslag, waarin melding wordt gemaakt van afwijkende zeggenschap	1.9.5
Calloptie	Recht om iets in de toekomst te mogen kopen tegen een nu vastgestelde prijs	2.3.9, 3.7.6
Cap	Instrument ter dekking van renterisico	3.6.5
CAPEX	Capital expenditure; investeringsuitgaven	3.5.1
Capital charge	De WACC vermenigvuldigd met het in marktwaarde uitgedrukte vermogen	3.10.4
Cashflow	In- en uitgaande kasstromen	2.3.2
Cashmanagement	Het zorgen dat een organisatie op het juiste moment voldoende liquide middelen heeft	3.3.5
Categorische rekening	Bepaalde wijze van opstelling van een winst- en verliesrekening	1.12.3
CM	Contributiemarge, zie: dekkingsbijdrage	
Code Tabaksblat	Nederlandse code over deugdelijk ondernemingsbeheer	3.8.3, 3.8.7
Collar	Instrument ter dekking van renterisico	3.6.5
Commanditaire vennootschap	Een onderneming waar onder gemeenschappelijke naam door twee of meer personen een bedrijf wordt uitgeoefend en er vermogensverschaffers zijn die niet hoofdelijk aansprakelijk zijn	1.7.2
Commercieel jaarverslag	Zie: jaarverslag	
Committed fixed costs	Niet meer door een manager te beïnvloeden vaste kosten	2.4.4

Concern	Moedermaatschappij en één of meer dochters tezamen	1.16.2
Consolidatie	Samenvoeging van de jaarrekeningen van moeder- en dochtermaatschappijen	1.16.3
Constante kosten	Zie: vaste kosten	
Contante waarde	Cash flows in de toekomst teruggerekend naar de waarde vandaag	2.3.3
Contributiemarge	Zie: dekkingsbijdrage	
Converteerbare obligatie	Obligatie waarbij de houder het recht heeft om de obligatie op een vooraf bepaald tijdstip om te zetten in aandelen van dezelfde organisatie	3.2.4
Coöperatieve vereniging	Ondernemingen met rechtspersoonlijkheid; de eigenaren zijn lid van de onderneming	1.7.2
Corporate governance	Deugdelijk ondernemingsbeheer	3.8.2, 3.8.3
COSO ERM-model	The Committee of Sponsoring Organizations of the Treadway Commission en Enterprise risk Management; kaders voor interne beheersing van risico's	3.8.2, 3.8.6
Cost center	Zie: kostencentrum	
Cost plus-verrekening	Interne verrekening op basis van kostprijs plus winstopslag	2.6.4
Crediteuren	Schuldeisers als gevolg van door hen geleverde en gefactureerde goederen en diensten	1.11.4, 3.3.6
Creditzijde	De passivazijde van een balans	1.2.1
Current ratio	Liquiditeitskengetal; geeft de verhouding tussen vlottende activa en kortlopende schuld	1.15.3
CV	Zie: commanditaire vennootschap	
DCF	Zie: discounted cashflow	
Debetzijde	De activazijde van een balans	1.2.1
Debiteuren	Zie: vorderingen	

Debt ratio	Solvabiliteitskengetal; de verhouding tussen vreemd vermogen en het totale vermogen	1.15.4
Decision rights	Zie: beslisrechten	
Deelneming	Een belang in een andere organisatie	1.10.5, 1.16.2
Degressief variabele kosten	Kosten die minder dan rechtevenredig veranderen als het volume verandert	2.4.5
Dekkingsbijdrage	Het verschil tussen omzet en variabele kosten	2.4.3
Deming circle	Zie: planning-en-control-cyclus	
Desinvesteren	Afschaffen van capaciteit (inkrimpen)	1.4.1
Diagnostic control systems	Procesbewakingssystemen, die het handelen van managers volgen	2.2.2
Direct costing	Kostencalculatiemethode waarbij de variabele kosten worden geconfronteerd met de omzet en de vaste kosten als periodekosten worden beschouwd	2.4.3
Directe kosten	Kosten waarvan duidelijk is voor welke kosten-drager zij zijn gemaakt	2.4.5
Directe methode	Methode om de operationele kasstroom in het kasstroomoverzicht te bepalen	1.13.2, 2.3.2
Directieverslag	Een verslag over de belangrijkste activiteiten en gebeurtenissen in het afgelopen jaar	1.9.4
Disagio	Verschil tussen contante koers en termijnkoers bij valuta	3.7.5
Discounted cashflow	Contantewaardemethoden bij investeringen	2.3.5
Discretionary fixed costs	Nog door een manager beïnvloedbare vaste kosten	2.4.4, 2.6.3
Dividend	Aan aandeelhouders uit te keren winst	1.2.5, 3.2.3
Dochtermaatschappij	Bedrijf waarin overwegende zeggenschap wordt uitgeoefend	1.16.2
Dubieuze debiteuren	Debiteuren die naar verwachting niet of niet geheel hun rekening zullen betalen	1.10.7

Du Pont Chart	Schema dat het effect van een verandering weergeeft op de rentabiliteit	1.15.9
EBIAT	Earnings before interest and after taxes	3.10.5
EBIT	Earnings Before Interest & Taxes; zie ook: bedrijfsresultaat	1.3.5, 1.12.4
EBITDA	Earnings Before Interest, Taxes, Depreciation & Amortization	1.12.4, 3.5.3 3.10.5
Economic profit	Contante waarde van toekomstige kasstromen	3.10.5
Economic value added	Begrip uit value based management; NOPAT verminderd met de capital charge	3.10.5
Economische levensduur	De periode dat een actief in bedrijf blijft	1.3.4, 1.10.3
Eenmanszaak	Een onderneming zonder rechtspersoonlijkheid die één eigenaar, tevens directeur, kent	1.7.2
EESV	Zie: Europees Economisch Samenwerkingsverband	
Egalisatierekening	Boekhoudkundige verwerking van subsidiëring van materiële vaste activa	1.11.6
Eigen vermogen	Vermogen, ingebracht door de eigenaren van een organisatie; ook: bezittingen minus schulden	1.2.1, 1.2.5, 1.6.2, 1.11.2, 3.2.3
Eindbalans	Balans opgemaakt op het einde van een boekjaar	1.2.2
Emissie	Het uitgeven van waardepapieren, zoals aandelen	3.2.3
Emissieprijs	De prijs waartegen nieuw uit te geven effecten in de markt worden gezet	3.2.3
EP	Zie: economic profit	
EURIBOR	EUROpean InterBank Offered Rate	3.6.2, 3.6.3
Europees Economisch Samenwerkingsverband	Samenwerkingsvorm van ondernemingen uit verschillende landen van de E.U.	1.7.2
Europese coöperatieve vennootschap	Zie: Societas Cooperativa Europaea	
EVA	Zie: economic value added	

Expense budget	Zie: uitgavenbudget	
Expiratiedatum	Vervaldag (bij optiehandel)	3.7.6
Exploitatiebegroting	Zie: operationele begroting	
Exploitatierekening	Zie: winst- en verliesrekening	
Exposure	Het bedrag dat ten gevolge van fluctuerende wisselkoersen onderhevig is aan valutarisico	3.7.2, 3.7.5
Factorering	Het overdragen van vorderingen aan een bedrijf, dat verder de financiële afwikkeling regelt	3.7.4
FIFO	First in, first out, de boekhoudkundige aanname dat de eerst binnengekomen voorraad als eerste wordt verkocht	1.10.6
Financial accounting	Verantwoordingsinformatie aan externen	2.1, 2.8.2, 3.1
Financial leverage	Zie: hefboomeffect	
Financiële baten en lasten	Betaalde en ontvangen rente	1.3.5
Financiële hefboomwerking	Zie: hefboomeffect	
Financiële instrumenten	Instrumenten om financiële risico's te dekken	1.10.8, 3.6.1, 3.8.4
Financiële planning	Weergave van de financiële gevolgen van voorgenomen activiteiten	3.5.1
Financiële vaste activa	Financieel bezit voor langere termijn vastgelegd in de organisatie	1.2.3, 1.10.5
Financiële verantwoording	Het bezien of een organisatie die financiële resultaten heeft behaald die zij als doelstelling heeft	1.6.1, 1.6.2
Financiering	Het aantrekken en afstoten van vermogen	3.1, 3.2.1
Financieringsactiviteiten	Activiteiten ter financiering van een organisatie, zoals geld lenen, een lening aflossen	1.4.1
Financieringsbeslissing	Beslissing over het aantrekken of afstoten van vermogen	2.2.3

Fiscale jaarrekening	Jaarrekening als grondslag voor de heffing van vennootschapsbelasting	1.12.5
Floor	Instrument ter dekking van renterisico	3.6.5
Fondsenwervende instellingen	Organisaties die charitatieve doelen nastreven en hun inkomen verkrijgen uit giften en subsidies	1.7.7
Formule van Camp	Methode om de optimale bestelomvang te bepalen	3.3.3
Forward exchange market	Valutatermijnmarkt	3.7.5
Forward	Een termijncontract 'op maat'	3.6.2
Forward rate	Termijnkoers	3.7.5
FRA	Zie: future rate agreement	
Fraption	Een optie op een FRA	3.6.3
Fraude	Bedrog bestaande uit vervalsing van administratie of ontduiking van voorschriften; een opzettelijke handeling waardoor onrechtmatig voordeel wordt verkregen	3.12.2
Fraudedriehoek	De drie condities (mogelijkheid, druk en rationalisatie) waaraan voldaan moet zijn wil men fraude plegen	3.12.3
Free cashflow	Zie: vrijekasstroom	
Full costing	Zie: integrale kostprijscalculatie	2.4.5
Full service lease	Zie: all in lease	
Functionele rekening	Bepaalde wijze van opstelling van een winst- en verliesrekening	1.12.2
Fusie	Samenvoegen van twee of meer organisaties tot één nieuwe organisatie op basis van gelijkwaardigheid	1.16.1, 3.11.1
Future	Een gestandaardiseerd termijncontract, verhandelbaar via de beurs	3.6.2
Future rate agreement	Instrument ter dekking van renterisico	3.6.3
GBR	Zie: gemiddelde boekhoudkundige rentabiliteit	

Gearing	Solvabiliteitskengetal; de verhouding tussen vreemd vermogen en eigen vermogen	1.15.4
Geconsolideerde jaarrekening	Jaarrekening van moedermaatschappij en dochtermaatschappijen samengevoegd	1.16.3
Geldmarkt	Plaats waar vreemd vermogen op korte termijn wordt verkregen	3.2.2
Gemengd budget	Een combinatie van een uitgavenbudget en een standaardkostenbudget	2.5.4
Gemiddelde boekhoudkundige rentabiliteit	Verouderde methode ter bepaling of een investering rendabel is	2.3.5
Geplaatst kapitaal	Het aantal uitgegeven aandelen vermenigvuldigd met de nominale waarde	1.11.2
Gepubliceerd jaarverslag	Zie: jaarverslag	
Gewone aandelen	Aandelen die geen voorrang krijgen bij dividend of waaraan geen bijzondere rechten zitten	3.2.3
Goal congruence	Het zorgen dat belangen van individuele afdelingen parallel lopen aan organisatie-doelinden	2.6.2
Going concern	Uitgangspunt dat bedrijfsactiviteiten zullen worden voortgezet	1.9.7
Goodwill	De meerprijs bij een overname boven de boekhoudkundige waarde	1.10.4, 1.16.4 3.11.4
Hefboomeffect	Samenhang tussen rentabiliteit en solvabiliteit	1.15.7, 3.2.5
Herwaarderingsreserve	Reserve ontstaan door waardestijging van activa	1.11.2, 3.2.3
Horizontale balansopstelling	Zie: scontroform	
Hurdle rate	Minimale uitkomst van een interne rentevoet wil er sprake zijn van een rendabele investering	2.3.5
IAS	International Accounting Standard; uitspraak over de wijze waarop bepaalde zaken in een jaarrekening dienen te worden verwerkt	1.8.4
IASB	International Accounting Standards Board	1.8.4
IASC	International Accounting Standards Committee	1.8.4

IC	Zie: interne controle	
IFRS	International Financial Reporting Standards; samenhangend geheel van boekhoudregels, opgesteld door de IASB	1.8.4, 3.8.2, 3.8.4
Immateriële vaste activa	Niet-tastbaar bezit voor langere termijn vastgelegd in de organisatie	1.2.3, 1.10.4
Impairmenttest	Test die nagaat of de hoogte van de goodwill op de balans nog klopt	1.16.4, 1.16.7, 3.8.4
Indirecte kosten	Kosten waarvan niet duidelijk is voor welke kostendrager zij zijn gemaakt; zij kunnen alleen via een arbitraire verdeelsleutel worden toegerekend aan een kostendrager	2.4.5
Indirecte methode	Methode om de operationele kasstroom in het kasstroomoverzicht te bepalen	1.13.2, 2.3.2
Ingebouwd optimisme	De uitkomst van een beslismodel positief beïnvloeden door relevante aspecten mooier voor te stellen dan zij in werkelijkheid zijn	2.3.10
INK-model	Model voor prestatiemeting en –rapportering van het Instituut Nederlandse Kwaliteitszorg	3.9.6
Input budget	Zie: uitgavenbudget	
Integrale kostprijscalculatie	Kostprijscalculatiemethode waarbij zowel de vaste als de variabele kosten worden toegerekend aan een kostendrager	2.4.5, 2.8.2
Interactive control systems	Formele informatiesystemen die managers in staat stellen te reageren op strategische onzekerheden	2.2.2
Interestdekking	Solvabiliteitskengetal; bedrijfsresultaat gedeeld door de rentelasten	1.15.4
Interestpariteitstheorie	Theorie die het verband legt tussen het verschil in rentevoet tussen twee landen en het verschil tussen termijnkoers en contante koers	3.7.5
Internationale leasing	Methode om valutarisico extern te dekken	3.7.4

Interne controle	Toezicht op de activiteiten of de oordeelsvorming van anderen door of namens de leiding	3.12.5
Interne criminaliteit	Fraude door eigen werknemers	3.12.2
Interne rentevoet	Investeringsanalysemethode waarbij wordt bij welk percentage de nettocontantewaarde gelijk is aan nul	2.3.5
Interne verrekening	De betaling van intern geleverde producten en diensten	2.6.1, 2.6.2, 2.6.3, 2.6.4, 2.6.5, 2.8.2
In the money-optie	Wisselkoers is hoger of lager dan de uitoefenprijs (bij valutaoptie)	3.7.6
Intrest coverage ratio	Zie: interestdekking	
Intrest rate cap	Zie: cap	
Intrest rate collar	Zie: collar	
Intrest rate floor	Zie: floor	
Intrinsieke waarde	De waarde volgens de balans	1.10.5, 3.2.3
Investeringsactiviteiten	Aanschaf van capaciteit	1.4.1, 3.1
Investeringsbegroting	Raming van de uitgaven voor voorgenomen investeringen	3.5.2
Investeringsbeslissing	Beslissing over de aanschaf van capaciteit	2.2.3, 2.3.1, 2.8.2
Investeringsbudget	Budget dat de hoogte van de toegestane investeringen geeft	2.5.5
Investment center	Zie: investeringscentrum	
Investeringscentrum	Onderdeel van een organisatie waarbij het management verantwoordelijk is voor de winst in relatie met het geïnvesteerde vermogen	2.5.4, 2.6.4, 2.7.3 3.5.2
IR	Zie: interne rentevoet	
IRR	Internal rate of return, zie: interne rentevoet	
Jaardocument	Het jaarverslag in een zorginstelling	1.7.7

Jaarrapport	Zie: jaarverslag	1.9.2
Jaarrekening	Verslag van de financiële situatie en de geleverde financiële prestaties in het afgelopen jaar	1.9.3
Jaarverslag	Een verslag dat tot doel heeft het afleggen van verantwoording aan de eigenaren van een organisatie	1.6.3, 1.9.2
JIT	Zie: just-in-time-principe	
Joint venture	Samenwerkingsverband waarbij twee organisaties gezamenlijk een derde organisatie aansturen	3.11.1
Jurisprudentie	Uitspraken van de rechter	1.8.6
Just-in-time-principe	Materialen, grondstoffen en dergelijke worden geleverd op het moment dat zij nodig zijn, waardoor zonder voorraad kan worden gewerkt	3.3.3
Kapitaal	Het oorspronkelijke eigen vermogen van een organisatie	1.11.2
Kapitaalassociatie	Onderneming met rechtspersoonlijkheid waarbij kapitaalverstrekkers vermogen inbrengen	1.7.2
Kapitaalmarkt	Plaats waar vreemd vermogen op lange termijn wordt verkregen	3.2.2
Kasstroom	Ontvangsten en betalingen	2.3.2, 2.3.4
- uit financieringsactiviteiten	Betalingen aan financiers ter aflossing van een lening, ontvangsten van financiers in de vorm van een lening	1.4.5, 1.13.1 1.13.3
- uit investeringsactiviteiten	Betalingen voor investeringen, ontvangsten uit desinvesteringen	1.4.4, 1.13.1 1.13.3
- uit operationele activiteiten	Betalingen door klanten, betalingen aan personeel, leveranciers	1.4.3, 1.13.1, 1.13.2, 1.13.3
Kasstroomoverzicht	Een overzicht dat de mutatie in de liquide middelen gedurende een periode verklaart	1.4.1, 1.4.2, 1.6.4, 1.13.1, 1.13.2, 1.13.3, 2.3.2
Kaswinst	Begrip uit value based management	3.10.5

Kengetal	Een absoluut getal of verhoudingsgetal dat een bepaalde situatie op een bepaald moment weergeeft	1.15.1
Kosten	Het in geld uitgedrukte verbruik van productiemiddel	1.3.1, 1.3.4, 1.10.4 2.4.1, 2.4.5
Kostenbeginsel	Een accountingprincipe over de waardering van activa	1.9.7
Kostencentrum	Onderdeel van een organisatie waarbij het management verantwoordelijk is voor de hoogte van kosten	2.5.4, 2.6.3, 2.7.3
Kostendrager	De eenheid waaraan kosten worden toegerekend	2.4.5
Kostenoptimum	De verhouding tussen vreemd vermogen lang en vreemd vermogen kort, waarbij de rentekosten minimaal zijn	3.2.5
Kostenplaatsenmethode	Methode ter allocatie van indirecte kosten aan kostendragers	2.4.5
KPI	Key performance indicator, zie: prestatie-indicator	
Kredietbeperking	Korting voor eerder betalen	3.3.4, 3.3.6
Kritieke succesfactor	Factor die van doorslaggevend belang is voor het realiseren van een strategie	3.9.2
KSF	Zie: kritieke succesfactor	
Leading and lagging	Methode om valutarisico intern te dekken	3.7.3
Leasing	Vorm van huur of huurkoop	2.3.7, 3.4.1, 3.4.4
- financieel	Vorm van huurkoop	2.3.7, 3.4.1, 3.4.3
- operationeel	Vorm van huur	2.3.7, 3.4.1, 3.4.2
Leenvermogen	Zie: solvabiliteit	
Lessee	Huurder in een leaseconstructie	2.3.7, 3.4.1, 3.4.2, 3.4.3
Lessor	Verhuurder in een leaseconstructie	2.3.7, 3.4.1, 3.4.2 3.4.3

Levers of control (van Simons)	Beheersingsraamwerk met vier beheersings- systemen: beliefs systems, boundary systems, diagnostic control systems & interactive control systems	2.2.2
LIFO	Last in, first out, de boekhoudkundige aanname dat de laatst binnengekomen voorraad als eerste wordt verkocht	1.10.6
Liquide middelen	Het totaal van kas- en banksaldi	1.2.3, 1.10.9
Liquiditeit	De mate waarin een organisatie in staat is op korte termijn aan haar verplichtingen te voldoen	1.9.3, 1.15.3, 1.15.5
Liquiditeitsbegroting	Een raming van inkomsten en uitgaven	3.3.5, 3.5.4
Liquiditeitsbudget	Budget dat de hoogte van de in- en uitgaande kastromen geeft	2.5.5
Maatschap	Een onderneming zonder rechtspersoonlijkheid waar onder gemeenschappelijke naam door twee of meer personen een zelfstandig beroep wordt uitgeoefend	1.7.2
Maatschappelijk kapitaal	Het maximaal aantal uit te geven aandelen	1.11.2
Majorering	Het inbouwen van ‘speling’ in een budget	2.5.6
Management accounting	Besturingsinformatie voor het management	2.1, 2.8.2, 3.1
Management control	Het zodanig beïnvloeden van het gedrag van leden van een organisatie, dat doelstellingen en strategie van de organisatie worden uitgevoerd	2.1, 3.1
Materialiteitsbeginsel	Een accountingprincipe waarbij zaken die van ondergeschikt belang zijn, mogen worden weggelaten	1.9.7
Matching	Een accountingprincipe waarbij omzet en kosten worden toegerekend aan een periode Ook: Methode om valutarisico intern te dekken	1.9.7 3.7.3

Materiële vaste activa	Tastbaar bezit voor langere termijn vastgelegd in de organisatie	1.2.3, 1.10.3
Maximale capaciteit	De maximale hoeveelheid beschikbare personele en materiële middelen	2.4.5
Megaprojecten	Investeringsprojecten met grote investeringsbedragen en lange tijdsspanne	2.3.8
Minderheidsbelang	Zie: aandeel van derden	
Minimumwaarderingsregel	Voorraden worden gewaardeerd tegen inkoop- prijs of lagere verwachte verkoopprijs	1.10.6
Missie	De waarde(n) welke een organisatie moet hebben om bestaansrecht te hebben en te houden	2.2.2, 3.9.5
Moedermaatschappij	Bedrijf dat één of meer dochtermaatschappijen bezit	1.16.2
Monitoring	Waarnemen, meten en vastleggen van wat er in de uitvoeringsfase gebeurt	2.5.2
Mutatiestaat eigen vermogen	Overzicht van de samenstellende delen van het eigen vermogen en de veranderingen daarin	1.14.5
Naamloze vennootschap	Ondernemingen met rechtspersoonlijkheid; de eigenaren zijn aandeelhouder; deze aandelen zijn vrij verhandelbaar	1.7.2
Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing	Samenwerkingsverband tussen overheid en bedrijfsleven, gericht op het aanpakken van criminaliteit in het bedrijfsleven	3.12.5
NCW	Zie: nettocontantewaarde	
Negatieve goodwill	De minderprijs bij een overname onder de boekhoudkundige waarde	1.16.4
Netting	Methode om valutarisico intern te dekken	3.7.3
Nettocontantewaarde	Contant gemaakte kasstromen van een investering afgezet tegen het investeringsbedrag	2.3.5
Netto-omzet	Omzet onder aftrek van eventuele kortingen	1.3.1

Nettowerkkapitaal	Liquiditeitskengetal; de vlottende activa verminderd met de kortlopende schuld	1.15.3, 3.3.2
Nettowinst	Winst die voor de eigenaren beschikbaar is	1.3.5
Niet uit de balans blijvende verplichtingen	Onderdeel van de toelichting op de jaarrekening	1.14.4
Nominale waarde	De 'opdrukprijs' van een aandeel	1.11.2, 3.2.3
NOPAT	Net operating profit after tax	3.10.5
Normale capaciteit	De gedurende een langere periode gemiddeld beschikbare hoeveelheid personele en materiële middelen	2.4.5
NPC	Zie: Nationaal Platform Criminaliteitsbeheersing	
NPV	Net present value, zie: nettocontantewaarde	
NV	Zie: naamloze vennootschap	
Obligatie	Schuldbewijs uitgegeven aan verstrekker van vreemd vermogen	3.2.4
Off balance	Posten buiten de balans laten	3.4.2, 3.4.4
Omloopsnelheid van de crediteuren	Aankopen op rekening gedeeld door het gemiddelde crediteurensaldo	3.3.4
Omloopsnelheid van de debiteuren	Omzet gedeeld door het gemiddelde debiteurensaldo	1.15.8, 3.3.4
Omloopsnelheid van de voorraad	Omzet gedeeld door de gemiddelde voorraad	1.15.8, 3.3.3
Omloopsnelheid van het vermogen	Omzet gedeeld door het gemiddeld geïnvesteerde vermogen	1.15.6
Omlooptijd	Reciproke van de omloopsnelheid	1.15.8
Omzet	De financiële vergoeding voor geleverde producten en diensten aan een klant	1.3.3
Omzetcentrum	Onderdeel van een organisatie waarbij het management verantwoordelijk is voor het genereren van omzet	2.5.4, 2.7.3

Onderhanden werk	Werk dat op balansdatum nog niet gereed is	1.10.6
Onderhandse lening	Lening waarbij geld wordt verkregen van één persoon of instantie	3.2.4
Onderlinge waarborgmaatschappij	Ondernemingen met rechtspersoonlijkheid; de eigenaren zijn lid van de onderneming	1.7.2
Onderneming	Een particuliere organisatie die, naast mogelijke andere doeleinden, streeft naar maximaal rendement en aanvaardt daarbij risico	1.7.2, 1.7.4
Ondernemingskamer	Deel van het gerechtshof in Amsterdam; houdt zich o.a. bezig met geschillen omtrent het jaarverslag van ondernemingen	1.8.6
Onzekerheid	De uitkomsten van handelen zijn niet op voorhand bekend	2.2.6
Operational cash added	Begrip uit value based management	3.10.5
Openbare lening	Lening waarbij geld wordt verkregen van verschillende personen	3.2.4
Openbare vennootschap	Nieuwe term voor personenassociatie	1.7.2
Operationeel budget	Budget dat de gevolgen van operationele beslissingen geeft	2.5.5
Operationele activiteiten	Kernfuncties in een organisatie, zoals inkoop, productie en verkoop	1.4.1
Operationele begroting	Raming van de uitgaven en ontvangsten als gevolg van operationele activiteiten	3.5.3
Operationele beslissing	Beslissing over de aanwending van capaciteit	2.2.3, 2.4.1, 2.4.2
Operationele winst	Zie: EBITDA	
OPEX	Operational expenditure; operationele uitgaven	3.5.1
Opmaakgedrag	Het proberen een budget uit te putten aan het einde van een budgetjaar	2.5.6
Opportunity costs	De gemiste dekkingsbijdrage als gevolg van een beslissing	2.4.3
Opslagmethode	Methode ter allocatie van indirecte kosten aan kostendragers	2.4.5

Organisatiearchitectuur	Het toekennen van beslisrechten, het ontwikkelen van een systeem van prestatiemeting en het ontwikkelen van een ‘afrekensysteem’	2.2.8
OTC-markt	Over-the-counter, markt waarop forwards worden verhandeld	3.6.2, 3.7.6
Out-of-pocket costs	Kosten die veranderen als gevolg van een beslissing	2.4.3
Out of the money-optie	Wisselkoers is hoger of lager dan de uitoefenprijs (bij valutaoptie)	3.7.6
Output budget	Zie: standaardkostenbudget	
Overige gegevens	Onderdeel van het jaarverslag waarin een aantal zaken aan de orde komt die niet tot directieverslag of jaarrekening behoren	1.9.5
Overlopende activa	Vooruitbetaalde rekeningen	1.10.7
Overlopende passiva	Vooruitontvangen bedragen	1.11.4
Overname	De ene organisatie koopt een ander op	1.16.1, 3.11.1, 3.11.2, 3.11.4
Passiva	Het totaal van eigen en vreemd vermogen; ook: de wijze waarop een organisatie is gefinancierd	1.6.4
PDCA-cyclus	Plan-do-check-act, zie ook: planning-en-control-cyclus	
Percentage-of-completion-methode	Methode van waarderen van onderhanden werk	1.10.6
Personenassociaties	Een onderneming zonder rechtspersoonlijkheid die twee of meer eigenaren kent	1.7.2
Plain-vanilla swap	Instrument ter dekking van renterisico	3.6.4
Plan	Samenhangend geheel van beslissingen	2.5.2
Planning-en-control-cyclus	Vaststellen doelstellingen, planning, uitvoering monitoring en evaluatie	2.5.2

Preferente aandelen	Aandelen die voorrang krijgen bij dividend-uitkering	3.2.3
Premie (bij een optie-contract)	Bedrag dat de koper van een optie betaalt aan de tegenpartij bij het afsluiten van een optiecontract	2.3.9, 3.7.6
Prestatie-indicator	De maateenheid voor het meten van een prestatie	2.7.2, 2.7.3, 3.9.5
Prestatiemeetsysteem	Een set van prestatie-indicatoren	2.7.2
Prestatiemeting	Het meten en presenteren van geleverde prestaties over de afgelopen periode	2.7.2
Principaal	Lastgever	2.2.7
Prioriteitsaandelen	Aandelen die de houder meer macht geven dan gewone aandelen	3.2.3
Profit center	Zie: winstcentrum	
Profit conscious evaluation	Evaluatiemethode bij budgettering	2.5.7
Progressief variabele kosten	Kosten die meer dan rechtevenredig veranderen als het volume verandert	2.4.5
Proportioneel variabele kosten	Kosten die rechtevenredig veranderen als het volume verandert	2.4.5
Pseudo profit center	Een kostencentrum dat wordt aangestuurd als ware het een winstcentrum	2.6.3
Publicatie	Het via de Kamer van Koophandel openbaar van een jaarverslag	1.6.3, 1.7.3
Putoptie	Recht om iets in de toekomst te mogen verkopen tegen een nu vastgestelde prijs	2.3.9, 3.7.6
Quick ratio	Liquiditeitskengetal; geeft de verhouding tussen vlottende activa exclusief de voorraden en kortlopende schuld	1.15.3
RA	Registeraccountant	1.9.5

Raad voor de Jaarverslaggeving Realisatiebeginsel	Instantie die de kwaliteit van de externe verslaggeving in Nederland bevordert Een accountingprincipe waarbij winst of omzet pas wordt geboekt bij levering	1.8.3 1.9.7
Reële optie	Methode om bij investeringsbeslissingen rekening te houden met flexibiliteit	2.3.9
Regeling Verslaggeving WTZi	Regeling omtrent de inhoud en publicatie van een jaardocument van een zorginstelling	1.7.7
Rentabiliteit	Mate van winstgevendheid	1.15.6
Rentabiliteit van het eigen vermogen (REV)	Winst gedeeld door het gemiddeld eigen vermogen	1.15.6
Rentabiliteit van het totale vermogen (RTV)	Bedrijfsresultaat gedeeld door het gemiddeld totale vermogen	1.15.6
Rental lease	Zie: all in lease	
Renterisico	Het risico dat de hoogte van de rente over het vreemde vermogen verandert	3.6.1
Renteswap	Instrument ter dekking van renterisico	3.6.4
Reserveren, reserves	Niet uitgekeerde winst inhouden	1.2.5, 1.11.2, 3.2.3
Residual income	Behaalde afdelingswinst verminderd met de vermogenskosten over het geïnvesteerde vermogen	2.7.3, 3.10.3
Responsibility accounting	Een systeem dat budgetten vergelijkt met de werkelijk genomen acties en bereikte resultaten	2.5.4
Responsibility center	Zie: verantwoordelijkheidscentrum	
Resultaatverantwoordelijkheid	De verantwoordelijkheid van een manager voor de resultaten die door zijn toedoen zijn behaald	2.7.4
Resultatenrekening	Zie: winst- en verliesrekening	
Return on capital employed	Rentabiliteitskengetal	1.15.6, 2.5.4
Return on invested capital	Rentabiliteitskengetal	1.15.6

Return on net assets	Rentabiliteitskengetal	2.5.4, 2.7.3
Return on sales	Winst als percentage van de omzet; zie ook: brutomarge	3.10.3
REV	Zie: rentabiliteit van het eigen vermogen	
Revenue center	Zie: omzetcentrum	
RI	Zie: residual income	
Richtlijn Verslaggeving Fondsenwervende Instellingen	Regeling omtrent de inhoud en publicatie van een jaarverslag van een fondsenwervende instelling	1.7.7
Risico	Gekwantificeerde onzekerheid	2.2.6
Risicoavers	Risicomijdend	2.2.7
Risico-indifferent	Risico's oefenen geen invloed uit op gedrag	2.2.7
Risicomanagement	Het continue proces van risico-identificatie en –beoordeling, gecombineerd met de respons op risico's	2.2.6
Risicopreferent	Risicozoekend	2.2.7
RJ	Zie: Raad voor de Jaarverslaggeving	
RJ-richtlijnen	Stellige uitspraken en aanbevelingen van de RJ	1.8.3
ROCE	Zie: Return on capital employed	
ROE	Return on equity, zie: rentabiliteit van het eigen vermogen	3.5.1
ROI	Return on investment, zie ook: gemiddelde boekhoudkundige rentabiliteit	3.10.3
ROIC	Zie: return on invested capital	
Rolling forward budget	Voortschrijdend budget	2.5.9
RONA	Zie: return on net assets	
ROS	Zie: return on sales	
RTV	Zie: rentabiliteit van het totale vermogen	

RV	Register valuator	3.11.3
RVV	Rente over het vreemde vermogen	1.15.7
Sale-and-lease-back	Activa verkopen aan een leasemaatschappij en via lease terughuren	3.4.5
SCE	Zie: Societas Cooperativa Europaea	
Scontrovorm	Bepaalde presentatiewijze van de balans	1.2.6
SE	Zie: Societas Europae	
Service level agreement	Vastlegging van prijsafspraken en leveringsverplichtingen in geval van interne leveringen	2.6.4
SMARTO	Specific, Measurable, Alignment, Realistic, Time & Output	3.9.5
SOBI	Stichting Onderzoek Bedrijfsinformatie	1.8.6
Societas Cooperativa Europaea	Europese vennootschap met kenmerken van zowel een NV als een coöperatieve vereniging	1.7.2
Societas Europaea	Europese vennootschap; een naamloze vennootschap die zich in verschillende landen van de E.U. kan vestigen zonder verlies van rechtspersoonlijkheid	1.7.2
Solvabiliteit	De financiële positie van een organisatie op lange termijn	1.9.3, 1.15.4, 1.15.5, 3.2.5
Sox-wetgeving	Sarbanes-Oxley act; wet in de Verenigde Staten die deugdelijk ondernemingsbestuur regel	3.8.2, 3.8.5
Speculatiemotief	Liquide middelen aanhouden om rendementsredenen	3.3.5
Spot exchange market	Markt waar dagelijks valuta worden verhandeld	3.7.5, 3.7.6
Spot rate	Contante wisselkoers	3.7.5
Staat van baten en lasten	Zie: winst- en verliesrekening	
Staffelvorm	Bepaalde presentatiewijze van de balans	1.2.6
Standaardkostenbudget	Kostenbudget met een vastgesteld bedrag per geleverde prestatie	2.5.4

Standaardkostprijs	Een integrale kostprijs gebaseerd op noodzakelijke 2.4.5 of toegestane kosten	
Standard cost budget	Zie: standaardkostenbudget	
Stichting	Not-for-profit organisatie die een bepaald maatschappelijk doel nastreeft	1.7.7
Stockdividend	Aan aandeelhouders uit te keren winst in de vorm van nieuwe aandelen	3.2.3
Strategie	De keuzes die moeten worden gemaakt om een missie uit te voeren	2.2.2, 3.9.2, 3.9.5
Substance over form	Een accountingprincipe waarbij economische realiteit gaat boven juridische formaliteit	1.9.7
Sunk costs	Kosten die voortvloeien uit in het verleden genomen beslissingen	2.4.3
Sustainable cash flow	Begrip uit value based management	3.10.5
Swaption	Optie op een swap	3.6.4
Technolease	Het verkopen van technische knowhow aan een leasemaatschappij en via lease terughuren	3.4.5
Terugverdiëntijd	De tijdspanne waarin een investering contant wordt terugverdiend	2.3.5
Toelichting	De grondslagen van de rekenwijze bij de totstandkoming van jaarcijfers	1.2.1, 1.14.2, 1.14.3
Toerekeningsbeginsel	Een accountingprincipe waarbij omzet en kosten worden toegerekend aan een periode	1.9.7
Transactie-exposure	Het bedrag dat ten gevolge van fluctuerende wisselkoersen onderhevig is aan valutarisico bij de aanschaf of verkoop van goederen of diensten	3.7.2
Translatie-exposure	Zie: translatieverschil	
Translatieverschil	Verschil tussen begin- en eindbalans ontstaan door koersverschillen bij de omrekening van vreemde valuta	1.16.8, 3.7.2
Transactiemotief	Het kunnen doen van gelduitgaven	3.3.5

Treasurer	Functionaris in een organisatie verantwoordelijk voor financieringsaangelegenheden	3.2.1, 3.5.4
Two sets of prices	Systeem van interne verrekening waarbij verschillende verrekenprijzen worden gehanteerd voor leverende en ontvangende partij	2.6.4
Uitgavenbudget	Kostenbudget in de vorm van een bedrag per periode	2.5.4
Unbounded rationality	Het uitgangspunt dat managers volledige voor-kennis hebben inzake hun handelen	2.2.7
Value based management	Managementfilosofie die de nadruk legt op de de factoren die waarde creëren voor een organisatie	3.10.4, 3.10.5
Valutaoptie	Methode om valutarisico extern te dekken	3.7.6
Valutarisico	Het risico dat de koers van vreemde valuta verandert	3.7.1
Valutatermijntransactie	Methode om valutarisico extern te dekken	3.7.5
Valutaswap	Methode om valutarisico extern te dekken	3.7.4
Variabele kosten	Kosten die qua hoogte afhankelijk zijn van het productie- of verkoopvolume	2.4.3
Vaste activa	Bezit voor langere termijn vastgelegd in de organisatie	1.2.3, 1.10.2
Vaste kosten	Kosten die qua hoogte onafhankelijk zijn van het productie- of verkoopvolume	2.4.3
VBM	Zie: value based management	
Veiligheidsvoorraad	Reservevoorraad waaruit kan worden geput in tijden dat de vraag hoog is	3.3.3
Vennootschap onder firma	Een onderneming zonder rechtspersoonlijkheid waar onder gemeenschappelijke naam door twee of meer personen een bedrijf wordt uitgeoefend	1.7.2
Vennootschappelijke jaarrekening	Jaarrekening van een moedermaatschappij	1.16.3

Verantwoordelijkheidscentrum	Onderdeel van een organisatie waarover een manager verantwoording moet afleggen aan een hogere manager	2.5.4
Verantwoorden	Rekenschap geven van resultaten die in een organisatie zijn bereikt	2.2.5
Verbandscontrole	Controle op het verband tussen twee onafhankelijke informatiebronnen	3.12.5
Verduistering	Het opzettelijk enig goed dat geheel of ten dele aan een ander toebehoort wederrechtelijk toe-eigenen	3.12.2
Vereniging	Not-for-profit organisatie	1.7.7
Vergelijkingsbeginsel	Een accountingprincipe waarbij gesteld wordt dat eenmaal gekozen grondslagen moeten worden gehandhaafd	1.9.7
Vermogen	De hoeveelheid geld die vastgelegd is in activa	3.2.1, 3.2.2
Vermogenskostenvoet	De kosten van (eigen en vreemd) vermogen waarmee een contante waarde wordt bepaald	2.3.3, 3.10.4, 3.10.5, 3.11.2, 3.11.3
Vermogensmarkt	Plaats waar vragers en aanbieders van vermogen bij elkaar komen	3.2.1
Vermogensoptimum	De optimale verhouding tussen eigen vermogen, vreemd vermogen kort en vreemd vermogen lang	3.2.5
Verschillenanalyse	Het confronteren van werkelijke resultaten met een budget	2.5.8
Verschrijven	Het bewust anders boeken van posten ('creatief boekhouden')	2.5.6
Verticale balansopstelling	Zie: staffelvorm	
Vervangingswaarde	De geschatte prijs die wordt betaald indien activa nu zouden worden vervangen	1.10.3
Verwachte capaciteit	De personele en materiële middelen die gedurende de komende periode volgens plan nodig zijn	2.4.5

Visie	Profiel of blauwdruk der kernwaarden van een organisatie	2.2.2, 3.9.5
Vlottende activa	Bezit welke een organisatie op korte termijn in contant geld kan omzetten	1.2.3, 1.10.2
VOF	Zie: vennootschap onder firma	
Voorfacturering	Sturen van de factuur voordat er is geleverd	3.3.4
Voorraden	Grondstoffen, materialen, onderhanden werk en gereed product	1.2.3, 1.10.6, 3.3.3
Voorzichtigheidsbeginsel	Een accountingprincipe waarbij voordelen anders worden behandeld dan nadelen	1.9.7
Voorziening	Schuld waarvan de hoogte van het bedrag is geschat	1.2.4, 1.11.5
Voorziening incurant	Het deel van voorraden dat vermoedelijk tegen een lagere dan de inkoop prijs wordt verkocht	1.10.6
Voorzorgsmotief	Het aanhouden van een ‘veiligheidsvoorraad’ liquide middelen	3.3.5
Vorderingen	Geld te vorderen van derden	1.2.3, 1.10.7, 3.3.4
Vreemd vermogen	Schuld	1.2.4, 1.6.2, 1.11.3 1.11.4, 3.2.4
Vrijekasstroom	Het saldo van de kasstroom uit operationele activiteiten en de kasstroom uit investeringsactiviteiten	1.13.3, 1.15.5 3.11.3
Waarde	Het in geld uitgedrukte nut dat iemand aan iets hecht	3.11.2
Wacc	Zie: vermogenskostenvoet	
Weerstandvermogen	Zie: solvabiliteit	
Werkkapitaal	Vermogen vastgelegd in vlottende activa	3.3.2
Wet personenvennootschappen	Nieuwe wet die personenassociaties regelt	1.7.2
Wettelijke reserve	Reserve ontstaan door eisen van de wetgever	1.11.2, 3.2.3

Wet Toelating Zorginstellingen	Wet die regels stelt rond zorginstellingen	1.7.7
Winst	Het verschil tussen omzet en kosten	1.3.5
Winstbestemming	Onderdeel van de ‘overige gegevens’ in een jaarverslag waarin een voorstel wordt gedaan over de verdeling van winst (of verlies)	1.9.5
Winstcentrum	Onderdeel van een organisatie waarbij het management verantwoordelijk is voor het genereren van winst	2.5.4, 2.6.4, 2.7.3
Winst- en verliesrekening	Overzicht over de mate waarin een prestatie gedurende een periode heeft gepresteerd in termen van omzet en kosten	1.3.1; 1.3.2
Winst voor belastingen	Het bedrijfsresultaat verminderd met de financiële baten en lasten	1.3.5
Winstreserve	Het totaal van niet-uitgekeerde winst	1.2.5, 1.11.2, 3.2.3
Working capital	Zie: werkkapitaal	
Worst case scenario	Scenario waarbij pessimisme is ingebouwd	2.3.10
WPV	Zie: Wet Personenvennootschappen	
WTZi	Zie: Wet Toelating Zorginstellingen	